

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο «Ο περί της Καταπολέμησης, μέσω του Ποινικού Δικαίου, της Απάτης εις Βάρος των Οικονομικών Συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος	Ανδρέας Πασιουρτίδης
Δημήτρης Δημητρίου	Χριστιάνα Ερωτοκρίτου
Αριστος Δαμιανού	Πανίκος Λεωνίδου
Ευανθία Σάββα	Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Νοεμβρίου 2019 και στις 4 Μαρτίου και 27 Μαΐου 2020. Στις συνεδρίες της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Οικονομικών και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία(ΕΕ)2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης».

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, η εν λόγω Οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες όσον αφορά τις ποινικές κυρώσεις για τη διάπραξη των καθοριζόμενων σε αυτή ποινικών αδικημάτων, τα οποία στρέφονται εναντίον των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και χαρακτηρίζονται ως σοβαρά, με στόχο την προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών μελών στο πεδίο αυτό.

Ειδικότερα, στο νομοσχέδιο περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

1. Θέσπιση των ειδικών ποινικών αδικημάτων της απάτης, της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας και της υπεξαίρεσης, για τα οποία υιοθετούνται οι σχετικοί ορισμοί που προβλέπονται στην Οδηγία και τα οποία έχουν ως κοινό στοιχείο αυτό της πρόκλησης ζημίας ή το ενδεχόμενο πρόκλησης ζημίας σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως αυτά καθορίζονται στην Οδηγία. Σημειώνεται ότι συστατικό στοιχείο των εν λόγω αδικημάτων είναι η εκ προθέσεως διάπραξη τους που θα πρέπει να καλύπτει όλα τα συστατικά στοιχεία των εν λόγω αδικημάτων.
2. Καθορισμός των ποινικών κυρώσεων που επισύρουν τα εν λόγω αδικήματα και συγκεκριμένα καθορισμός ποινών φυλάκισης και χρηματικών ποινών, το ύψος των οποίων κυμαίνεται εντός των ορίων που θέτει η Οδηγία, με διαβάθμισή τους ανάλογα με το ύψος της ζημίας στα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, στη βάση σχετικών διατάξεων της Οδηγίας. Οι ίδιες κυρώσεις προβλέπονται και για τα πρόσωπα που αποπειρώνται, υποκινούν, υποβοηθούν ή συνεργάζονται με άλλο πρόσωπο για τη διάπραξη των αδικημάτων αυτών.
3. Καθορισμός των περιπτώσεων στις οποίες θεμελιώνεται η ποινική δικαιοδοσία των δικαστηρίων της Δημοκρατίας για την εκδίκαση των πιο πάνω αναφερόμενων αδικημάτων.
4. Κατάργηση του περί της Σύμβασης για την Προστασία των Οικονομικών Συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των Πρωτοκόλλων αυτής (Κυρωτικού) Νόμου του 2003 [Νόμος 37(III) του 2003], ο οποίος αποτελεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Σημειώνεται ότι η συμμόρφωση των κρατών μελών με τις διατάξεις της υπό αναφορά Οδηγίας έπρεπε να είχε γίνει το αργότερο μέχρι την 6^η Ιουλίου 2019, ενώ το υπό εξέταση νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 13 Σεπτεμβρίου 2019.

Συναφώς σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενημέρωσε την επιτροπή ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη αποστείλει προειδοποιητική επιστολή στη Δημοκρατία λόγω της μη συμμόρφωσής της με τις διατάξεις της Οδηγίας. Ως εκ τούτου, η πιο πάνω εκπρόσωπος επισήμανε την ανάγκη για προώθηση του νομοσχεδίου και την ψήφισή του σε νόμο το συντομότερο δυνατό, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος επιβολής κυρώσεων στη Δημοκρατία λόγω παράβασης.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι συμφωνούν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, επισημαίνοντας ότι αυτό συντάχθηκε σε συνεργασία του εν λόγω υπουργείου με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον συζήτησης του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής επισήμαναν ότι όροι που χρησιμοποιούνται στο νομοσχέδιο για τον καθορισμό ορισμένων ποινικών αδικημάτων είτε είναι άγνωστοι στο εθνικό ποινικό δίκαιο είτε ερμηνεύονται διαφορετικά, γι' αυτό και ζήτησαν από την εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας την περαιτέρω μελέτη τους, προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν σύγκρουση με πρόνοιες του εθνικού ποινικού δικαίου.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως τοποθετούμενη στο πιο πάνω ζήτημα διευκρίνισε ότι ο νόμος που προτείνεται θα αποτελεί ειδικό νόμο για την καταπολέμηση της απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και θα εφαρμόζεται ανεξαρτήτως των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου νόμου ή κανονισμών που ρυθμίζουν αντίστοιχα ή ανάλογα αδικήματα στο εθνικό μας δίκαιο.

Συναφώς, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επισήμανε ότι οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους ορισμούς που προβλέπονται στην Οδηγία ενδέχεται να κριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως μη ορθή εναρμόνιση της Δημοκρατίας με τις διατάξεις της Οδηγίας. Παρ' όλ' αυτά, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της

Δημοκρατίας υπέβαλε αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου στη βάση ορισμένων παρατηρήσεων μελών της επιτροπής, επιφέροντας περιορισμένες τροποποιήσεις σε επιμέρους πρόνοιες του νομοσχεδίου, χωρίς ωστόσο να τροποποιεί τους ορισμούς των εν λόγω ποινικών αδικημάτων για σκοπούς ορθής και πλήρους εναρμόνισης με την Οδηγία.

Σημειώνεται ότι σε μεταγενέστερο στάδιο, στο πλαίσιο της περαιτέρω επεξεργασίας του νομοσχεδίου, το αναθεωρημένο κείμενο αυτού έτυχε, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, επιπρόσθετων τροποποιήσεων για σκοπούς βελτίωσής του από νομοτεχνικής άποψης και ορθότερης εναρμόνισης και τέθηκε ενώπιον της επιτροπής για τοποθέτηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, διαμόρφωσε τις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.